

PROSPECTUS

EENER OP TE RIGTEN

AMSTERDAMSCHÉ

Stoomboot - Maatschappij.

Onder de gewigtigste verbeteringen, die onzen leeftijd kenschetsen, behoort buiten twijfel de toepassing der Stoomwerktuigen, reeds vroeger bekend en ook hier te Lande gebruikt, op de zeevaart, en onafzienbaar zijn de gevolgen daarvan; eene beproefde ontdeeking heeft al de gevaren en zwarigheden, die vooroordeel en zucht om het oude niet ligtvaardig te verwerpen, tegen dezelve hadden doen aanhalen, als blootelijk in hersenschimmen bestaande leeren kennen. Ofschoon meer dan welligt enig ander volk aan voorouderlijke instellingen gehecht, hebben de Nederlanders de sprekende overtuiging niet weêrstaan, en allengs worden onze wateren met Stoom-vaartuigen bedekt. In *Rotterdam* bestaat eene Maatschappij, die eeniglijk ten doel heeft, of voor eigene rekening Stoom-vaartuigen in de vaart te brengen, of die voor anderen te verwaardigen. De hoofdstad des Rijks, het van oudsher zoo ondernemend *Amsterdam*, schijnt, op dit oogenblik toe, de algemeene drift, die geheel *Europa* en *America* bezielt, te weerstaan.

Het is waar, het eerste ontwerp eener Stoomboot op *Utrecht* is, door gerezene verschillen met den machinist, tot nu toe niet in werking gekomen; die op *Harlingen* is door het overlijden van den Directeur vertraagd; doch de eerst ondergeteekenden in die Directie zijnde opgevolgd, en zich rusteloos onledig houdende met het tot effect brengen dier onderneming, hebben niet kunnen nalaten, ook hunne aandacht te vestigen op anderen van denzelfden aard, welke door de ligging en de behoefte dezer aanzienlijke koopstad als het ware zijn aangewezen, en die, behalve het nut en het voordeel van den handel en de betrekkingen in het algemeen, ook eene aanzienlijke winst voor de Ondernemers aanbieden. Deze redenen hebben hen aangemoedigd, om gezamenlijk met den tweeden ondergeteekende, die mede zijne denkbeelden op hetzelfde punt had gevestigd, vereenigd aan hunne stadgenooten voor te stellen, het oprigten eener *AMSTERDAMSCHER STOOMBOT-MAATSCHAPPIJ*, waarvan zij de statuten hebben ontworpen, en welke, de noodige aanmoediging ontmoetende, aan Z. M. onzen geëerbiedigden Koning ter goedkeuring zouden worden onderworpen.

De voordeelen van geregelde Stoom-vaartuigen tusschen groote plaatsen, zoo voor de zekerheid, de snelheid, de regelmatigheid, als zelfs der geringe kosten van overvoering, zal wel niet noodig zijn aan te wijzen; ook onze stadgenooten kennen te zeer van nabij, hetgeen de Booten van *Rotterdam* op *Antwerpen*, op *Zeeland*; op *Gelderland*, die van *Londen* op *Rotterdam* niet alleen hebben beloofd, maar ook ge-

houden. Wij zouden niet anders kunnen doen, dan het prospectus der *NEDERLANDSCHE STOOMBOT-MAATSCHAPPIJ*, te *Rotterdam* opgericht, letterlijk uitschrijven: maar het is van meer belang te doen kennen, welke de onmiddellijke voorwerpen der werkzaamheid onzer Maatschappij voor de hoofdstad zouden kunnen en behooren te zijn.

Eene eerste vaart, die hier in aanmerking moet komen, is die van *Amsterdam* op *Londen* en terug, en welke, naar het inzien der ondergeteekenden, met Stoombooten zoo wel tot den overvoer van Passagiers als van Koopmansgoederen, zeer voegelijk telkens binnen twee maal vier en twintig uren kan worden volbragt. Het is waar, dat er voor Passagiers gelegenheid is, om over *Rotterdam* naar *Londen* met Stoombooten te reizen; doch deze overtocht is door het verwisselen van rij- en vaartuigen voor *Amsterdam* niet zeer gerijfelijk; veel tijds wordt er dikwerf te *Rotterdam* met het wachten naar gelegenheid verloren, en een der grootste voordeelen van deze wijze van overtocht, het gemak, wordt gemist. Voor Koopmansgoederen is de Stoomboot van *Rotterdam* op *Londen* ongeschikt, en men zoude, om daarvan gebruik te maken, een bijzonder vertrouwd persoon als tusschenman te *Rotterdam* behoeven. Geen wonder dan, dat vele kooplieden, dat ook de kundige Schrijver van het *Iets voor en over den koophandel van Amsterdam*, 2 Stuk, bl. 33 en 34, hun verlangen uiten, om eene ge-regelde vaart door middel eener Stoomboot onmiddellijk van *Amsterdam* op *Londen* gevestigd te zien, en dat men zich daarvan, buiten het voordeel voor de onder-

neming zelve, de gunstigste gevolgen voor den Handel in het algemeen beloven mag.

Eene tweede vaart is die van *Amsterdam* naar *Hamburg*, dewelke even zeer met gelijksoortige vaartuigen binnen tweemaal vier en twintig uren kan worden afgelegd. De reize en vervoer te lande, van hier op *Hamburg*, is uiterst moeilijk, langwijlig en kostbaar; een lange omweg door de minst aangename gedeelten van *Duitschland*, slechte wegen, hetzij men over de *Zuider-zee* door *Vriesland*, *Groningen* en *Oost-Vriesland*, hetzij men over *Osnabrug* den weg neme, hoogst ongemakkelijke en dure rijtuigen, nog duurder postpaarden maken den overtocht van hier naar *Hamburg* te lande bezwarend, kostbaar en vervelend. Ter zee is men, vooral bij opkomende oostewinden, aan langdurige reizen, die geheele maanden wegnemen, blootgesteld; de vaartuigen zijn over het algemeen niet voor passagiers ingerigt: met één woord, de reis van *Amsterdam* naar *Hamburg* is niet op dezelfde leest geschoeid, als waaraan men thans gewoon is. De vervoer van goederen met beurtschepen is zeer langzaam en gebrekkig; de Hamburger-, Bremer- en Oostvriesche Visch-èvers brengen de goederen, enkele bijzondere gunstige gelegenheden uitgezonderd, niet dan in acht à tien dagen over, en bij tegenwinden is de reis veel langer, terwijl die schepen niet alle zekerheid voor den koopman aanbieden. Eene spoedige, zekere, geregelde wijze, om personen en goederen van *Amsterdam* naar *Hamburg* te vervoeren, zoude aan de handelsbetrekkingen met die stad, en daardoor met *Denemarken*, *Zweden*, *Noor-*

wegen, en het geheele noorden van *Duitschland*, een nieuw leven geven, om nu te zwijgen van het voordeel voor de Hamburgers, om op *Londen*, en de Engelschen om op *Hamburg* op deze wijze te kunnen varen: de onderneming mag zich te dien opzichte met de beste vooruitzigten vleijen.

Van minder belang, doch ook geenszins te verwerpen, zijn de vaarten van *Amsterdam* op *Zaandam* en omliggende plaatsen, op de *Helder* en op *Overijssel* met Stoombooten, bij welke laatste door eene kleinere en lichtere Boot kan worden verbonden de vaart op den *IJssel* tot *Arnhem* toe, en ook deze komen bij de ondergeteekenden in aanmerking als ondergeschikt, voor zoo verre de deelneming daartoe gelegenheid zoude geven.

In de zuidelijke gewesten van dit Rijk zijn reeds fabrieken gevestigd tot het vervaardigen van Stoommachines; te *Amsterdam* wordt, dit mag men met genoegzame zekerheid onderstellen, eene zoodanige opgericht; men behoeft dus geene buitenlandsche hulp. Door de Directie van de Harlinger Stoomboot, die de eerst ondergeteekenden binnen kort hopen in de vaart te brengen, zullen zij ruime gelegenheid vinden, hunne wetenschappelijke kennis door de dadelijke beoefening aan te vullen; deze zelfde Directie stelt hen in staat, voor de opleiding te zorgen van geschikte personen, tot het waarnemen der werkzaamheden, die tot de uitvoering van het ontwerp noodig zijn.

Wat de kosten aangaat, hebben de Ondergeteekenden in aanmerking genomen, dat eene Stoomboot, die 40

tot 50 passagiers en 35 tot 40 lasten goederen zal kunnen medenemen, voor het verblijf der passagiers behoorlijk zal zijn ingerigt, en de reis naar *Londen* binnen 48 uren, die naar *Hamburg* in korteren tijd zal afleggen, eene kracht behoort te hebben gelijk aan 100 tot 120 paarden-krachten, en op dezen grond voortredenerende, is de eerste inleg voor twee Bootten: de eene op *Hamburg* en de andere op *Londen* bestemd, met al het verder benoodigde, eene Som als reserve-fonds voor eerste uitschotten, f 300,000; een inleg, die zeer matig mag worden beschouwd, wanneer men nagaat, welke som de Stoomboot-Maatschappij te *Rotterdam* tot aankoop eener Boot voor veel kleiner vaart, en eeniglijk voor passagiers bestemd, heeft betaald. En heeft deze Maatschappij, niettegenstaande deze aanzienlijke uitlage, niettegenstaande het creëren van een reserve-fonds, reeds over het eerste jaar aan de belanghebbenden eene uitdeeling gedaan van Tien ten Honderd; welke voordeelen mag zich dan niet redelijker wijze deze onderneming voorstellen?

Deze gunstige vooruitzigten voor de deelnemers, de voordeelen, die het vertier en de handel der hoofdstad uit deze geregelde vaarten te wachten hebben, doen de ondergeteekenden gereedelijk vertrouwen, dat zij zeer spoedig een genoegzaam aantal deelnemers zullen aantreffen, om, onder goedkeuring van Z. M., eene naamlooze Maatschappij op te rigten, welker aanvankelijk doel zal zijn, het in de vaart brengen van Stoombooten van hier op *Hamburg* en *Londen*. Mogten de ondergeteekenden bij de inwoners dezer stad zoo vele aanmoe-

diging vinden, dat de dadelijke inteekening meer dan *f* 300,000 beliep, zoo zouden zij daarin eenen grond vinden, deze Maatschappij dadelijk tot een kapitaal hoogstens van *f* 500,000. — inleg uit te breiden, en daarmede ook de andere ondergeschikte vaarten, hierboven vermeld, ondernemen. Zoodra de teekening een genoegzaam getal deelhebbers zal aanbieden, en de hooge goedkeuring van Z. M. zal zijn bekomen, zal niet alleen bij de Amsterdamsche en Haarlemsche Couranten aan de inteekenaren worden kennis gegeven, dat de Maatschappij is geconstitueerd, en welk haar primitief fonds is, maar dezelve ook tevens uitgenoodigd tot eene algemeene bijeenkomst, om Commissarissen te benoemen. Deze zullen, zoodra zij in functie getreden zijn, op voordragt van Directeuren, bepalen, waar en wanneer de ingeteekende sommen zullen worden gestort, daarbij in het oog houdende zoowel het belang der Maatschappij als het gemak der inteekenaren, en zulks hetzij tegen overgifte van de actiën zelve of wel van provisioneele quitantiën door Commissarissen en Directeuren geteekend, dewelke naderhand bij uitgifte der actiën zullen worden verwisseld. Zoodanige der inteekenaren, welke mogten in gebreke blijven, hunne ingeteekende gelden op de gestipuleerde termijnen te voldoen, zullen, onverminderd hunne verplichting tot voldoening, zoo zij door de Maatschappij genoodzaakt worden, zich onderwerpen, indien zulks door de Directie onder goedkeuring van Commissarissen beter mogt worden geoordeeld, van hunne deelneming te worden ontslagen, met verbeurte van al hetgeen reeds door hen mogt zijn betaald.

De ontworpenen statuten, waarop reeds Z. M. goedkeuring is gevraagd, zullen te lezen zijn, en teekeningen worden aangenomen, ten kantore der Notarissen TOELAER en DE CHAUFFEPIÉ, in de Zanddwaarsstraat alhier.

AMSTERDAM, April 1825.

GEBROEDERS VAN VLISSINGEN,
DIDERICUS BERNHARDUS LIEDERMOOIJ.